

національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2014. – Вип.26. – С.65–70.

11. Бусленко В. Політична опозиція в перехідних демократіях: категоріальний аналіз феномену / В. Бусленко // *Studia politologica Ucraino-Polona*. – 2013. – Вип.3. – С.311–317.

12. Stepan A. On the Task of a democratic Opposition / A. Stepan // *Journal of Democracy*. – 1990. – Vol.1. – №2. – P.44–46.

References

1. Gavrilov G. A. Modeli politicheskoy oppozicii: teoretiko-metodologicheskij analiz: avtoref. dis. ... kand. polit. nauk: spec. 23.00.01 «Теорія політики, історія і методологія політичної науки» / G. A. Gavrilov. – Ekaterinburg, 2003. – 24 s.

2. Maslovs'ka O. M. Politychna kul'tura opozycji' v umovah stanovlennja demokratii' / O. M. Maslovs'ka // *Politologichni zapysky*. – 2012. – №6. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua/j-pdf>

3. Astrjab N. Osoblyvosti fejkovyh procesiv v ukrai'ns'komu suspil'no-politychnomu prostori / N. Astrjab // *Gileja: naukovyj visnyk*. – 2013. – №75. – S.491–493.

4. Jashhenko T. V. Zagal'na harakterystyka destruktivnyh tehnologij u konteksti vyborchyh kampanij / T. V. Jashhenko // *Naukovi prac'i [Chornomors'kogo derzhavnogo universytetu imeni Petra Mogyly]*. Ser.: *Politologija*. – 2012. – T.178, Vyp.166. – S.109–112.

5. Nikolajenko N. Formy zastosuvannja administrativnogo resursu v konteksti vyborchoi' kampanii' / N. Nikolajenko // «Gileja: naukovyj visnyk»: *Zbirnyk naukovyh prac'*. – K., 2010. – Vyp.41 (11). – S.474–482.

6. Prasjuk O. V. Manipuljacija svidomistju vyborciv jak komunikativna tehnologija zdobuttja politychnoi' vlady / O. V. Prasjuk // *Zbirnyk naukovyh prac' LNU im. I. Franka*. – L'viv, 2009. – S.246–255.

7. Rekomendacija Komitetu ministriv Rady Jevropy № R (99) 15 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/rec%28199929015&expmem_EN.asp

8. Smelzer Nejl Dzh. Problemy sociologii'. Georg-Zimelivs'ki lekicii' / N. Smelzer. – 1995. – L'viv, 2003. – 128 s.

9. Giddens E. Sociologija / E. Giddens. – K.: *Osnovy*, 1999. – 726 s.

10. Zubar V. Rol' suchasnyh suspil'no-politychnykh ruhiv u rozvytku ukrai'ns'koi' derzhavnosti / V. Zubar // *Ukrai'ns'ka nacional'na ideja: realii' ta perspektyvy rozvytku*. – 2014. – Vyp.26. – S.65–70.

11. Buslenko V. Politychna opozycja v perehidnyh demokratijah: kategorial'nyj analiz fenomeny / V. Buslenko // *Studia politologica Ucraino-Polona*. – 2013. – Vyp.3. – S.311–317.

12. Stepan A. On the Task of a democratic Opposition / A. Stepan // *Journal of Democracy*. – 1990. – Vol.1. – №2. – P.44–46.

Zakharenko K., applicant, National Pedagogical Drahomanov University (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

Parties and political movements in the informational dimension of the modern state

Analyzes the place and role of political parties and movements in the information security of the society; the author argues that one of the main objectives of the implementation of the information policy is to establish a political party political praterstva between citizens and the government to protect their interests. Therefore, information party policy should be an instrument for settling NOT partisan preferences, but a means of relaying democratic norms and values. The political forces and their leaders should be an example embodiment of the highest standards of information and political culture. A defense of the interests of the clan, region or individual part – unacceptable phenomenon in a democratic society, which must be kept a certain balance in the activities of the pro-government and opposition political parties, associations and movements. However, in Ukraine to reach a consensus is very difficult between them. After all, the result of the functioning of various political forces in the formation of unstable governing coalitions, the minimum account on their part which reduces the value of the opinion of the opposition parliamentary representation. Considering it deserves attention peculiarities of the activities of government and opposition parties and political movements in the information space, as well as their impact on the safety of the individual and society.

Keywords: people, politics, culture, party, political movement, political opposition, information policy, information work.

* * *

УДК 141.72

Конціца Г.,
аспірантка кафедри теорії та історії політичної науки, Львівський національний університет ім. Івана Франка (Україна, Львів), delfi56@wtlen.pl

УКРАЇНСЬКІ «ФЕМЕН»: «ПОЛІТИЧНИЙ РУХ» ЧИ «ОРГАНІЗАЦІЯ»

Розглянута діяльність української феміністичної структури «Фемеп» в контексті визначення теоретичних підстав її діяльності; показано зміст їх протестних акцій, роль у суспільному житті України та Західній Європі й визначено елементи, які дають підстави трактувати структуру як «рух», «об'єднання», «організація». Автор розглядає «Фемеп» як «grassroot» нових форм жіночого руху.

Ключові слова: українські «Фемеп», політичний «рух», «організація», «об'єднання», протестні акції.

«Фемеп» – українська та міжнародна громадська структура, що діє в Україні та Європі й відома своїми скандальними та епатажними акціями протесту проти дискримінації жінок, корупції та ін. Атракційність виступів «Фемеп» пов'язується передовсім з тим, що в ході акцій активістки руху «виступають топлес», оголюючи груди, і це стало візитною картою їх дій.

Суспільно-теоретична проблематика діяльності «Фемеп» вже стала предметом аналізу в українських авторів, у тому числі опублікованих у західних виданнях (М. Маєрчик, О. Плахотнік та ін.); разом з тим проблема розглядається й польськими авторами (Ю. Шиманська та ін.). Однак тема вимагає сучасного теоретичного осмислення і вивчення.

Мета даної статті полягає у тому, щоби представити діяльність «Фемеп» в Україні та Західній Європі у контексті теоретичного аналізу руху, визначити його вплив на сучасний фемінізм.

«Фемеп» розпочали свою діяльність у 2008 році, а з середини наступного року вже стали достатньо відомими [6]. До першої групи «Фемеп» увійшло більше десяти осіб, а головою організації стала Анна Гуцол. Теоретиком руху та його організатором вважають українського фемеп-мена Євгена Довлатова. Нині він вважає, що «Фемеп» створював для всіх активних жінок, а те, у що перетворили його ідею – звичайна комерція базована на сексизмі і далека від ідей фемінізму [7]. Дослідники називають «Фемеп» «новим жіночим активізмом», вкладаючи у цю формулу зміст діяльності цієї структури [2, с. 7–9].

Упродовж 2008–2010 рр. акції «Фемеп» відзначалися своєю зухвалістю; зникли й очікування, що цей вид жіночого руху приєднається до якоїсь політичної партії, стане рупором кандидата на чергових виборах, перетвориться у чийсь бізнес-проект. «Фемеп» не стали маріонетковою організацією, а у пресі з'явилися повідомлення про їх фінансовий аскетизм [3, с. 36–39].

Українські інтелектуали сприймають «Фемеп» скептично, вказуючи на їх кичовість і непослідовність, відповідно, на Заході ними захоплюються, відзначаючи їхню дієвість і послідовність. Нині український фемінізм на Заході взагалі асоціюється з фігурами «Фемеп». Українські ж феміністки дистанціюються від «Фемеп», вказуючи на те, що останні «торгують сексуалізованою жіночою тілесністю» [2, с. 7–9]. Українська суспільність не сприймає їх виступів проти церкви; обурення громадськості викликали дії «Фемеп»

17 серпня 2012 року, коли вони спіяли у центрі Києва хрест, встановлений жертвам Голодомору та політичних репресій в Україні [8].

Зафіксовано зв'язки учасниць руху з колишнім власником медіа холдингу Джедом Санденом, німецьким мільйонером Гельмутом Гайером та бізнесменом з Німеччини Беат Шобер. Відомо також, що Джед Санден не фінансує «Femen» з грудня 2011 року у зв'язку з тим, що вони, окрім секс-туризму в Україні, включили до своєї місії також релігійні, політичні та інші питання [1].

Хоча акції «Femen» декларативно заангажовані у політику, однак як влада, так і опозиція, дистанціюються від них. У них відсутній виразний курс орієнтації чи то на владу, чи на опозицію. Дослідники зауважують, що «Femen» часто критикували як минулу владу так і сучасну, але ця критика була без-особистісною. (Водночас вони виступали проти важливих протестних акцій в Україні, зокрема проти «Податкового Майдану» 2010 року та інших мітингів у 2010–2011 роках) [9].

Окремі дослідники стверджують, що за своїм характером група належить до категорії нових суспільних рухів, які зорієнтовані на концепцію перформенсу і вуличних видовищ. Особливістю руху є також його презентація у медіах. У філософському вимірі українські «Femen» можна розглядати у контексті вияву попкультури та її різнопланового представлення [5, с. 21].

Декларативно «Femen» розпочали свою діяльність як політичний протест проти існуючого в Україні сексизму і дискримінації жінок, окремі дослідники вважають, що цей рух був також спрямований проти зловживань влади.

Проте, з часом вони стали зірками і улюбленцями європейців, а особливу підтримку здобули в Парижі, який і вибрали місцем свого «міжнародного тренінгового табору нових феміністок» [10]. Дії групи лідерок «Femen» у складі Анни Гуцол, Олександри (Саші) Шевченко, Інни Шевченко та Оксани Сачко завжди вели до публічного скандалу і відбувалися при великому згромадженні людей. Чогось подібного у публічному житті України ще не було. Тому кожна наступна поява «Femen», з черговою акцією на вулиці чи на телебаченні, викликала велике зацікавлення публіки. Напевно багато глядачів не вникали і не розуміли змісту їх протесту, а були зацікавлені тільки оголеним жіночим тілом.

Ставимо запитання: чим є діяльність «Femen» в Україні – політичним «рухом», «об'єднанням» чи «організацією»?

Якщо це суспільний рух, то чисто теоретично він би мав опиратися на значну групу людей, в яку б входили лідери, активісти і симпатички. Одночасно мав би бути ідеологічно спрямованим рухом. Однак, на практиці «Femen» лише декларують гасла про права жінок, а суттєвої конкретики цих гасел чи вимог не знаходимо. Самі ж «Femen» вважають, що їхні дії пов'язані з теорією марксизму, однак відповідної політичної та дієвої аргументації цьому немає. Медіа ж трактують їх як рух «Femen» проти всіх». Польська дослідниця Ю. Шиманська вважає, що вони репрезентують перш за все радикальний рух, а сама «радикальність» – декларативна чи фактична – визначає спектр та рамки їх дій [5, с. 21]. Польські дослідники також звертають увагу на те, що рух «Femen» народився в умовах

загального спаду громадянської активності в Україні. Зокрема, після перемоги Помаранчевої Революції, яка стала тріумфом численних громадських ініціатив, в населення наступило переконання, що демократичні реформи є здобутими і загальноукраїнська демократія не вимагає вже масової підтримки. У таких умовах утвердилися «Femen». Вони швидко розгорнули активність в Україні і вийшли за межі держави. Це відбулося не завдяки підтримці симпатиків з України, а радше помимо їх масової підтримки. Тому Ю. Шиманська ставить запитання: а чим стали «Femen» на українській політичній мапі – громадянським рухом чи позаурядовою організацією типу grassroots»? [5].

На офіційному порталі у Facebook «Femen» заявляють про свої завдання трьома мовами: англійською, російською і українською, подаючи в кожному варіанті дещо відмінну дефініцію. Англійською мовою вони окреслюють себе як «Ukrainian protest group» («українська група протесту»); російською мовою – «украинская феминистическая организация», а от українською мовою дефініція звучить як «українська громадська організація». На офіційній інтернет-сторінці зазначено ще додатково «Femen» – це загальносвітовий рух жінок».

Значимо, що в російській дефініції слово «рух» означає те ж саме, що і в польській мові – це суспільний і громадський рух, який можна розглядати у філософському, фізичному чи біологічному контексті. На іншій інформаційній інтернет-сторінці можна знайти опис жіночого руху «Femen», як української громадської організації. Самі ж активістки окреслюють себе скоріше з російськомовним терміном «рух», інколи заявляючи про себе як про «організацію» – головню у правовому контексті, зокрема коли це пов'язано з офіційною реєстрацією [5, с. 5].

Інколи «Femen» окреслюють себе як «жіноча організація», «група протесту», «суспільний рух» чи «феміністична організація». Хоча термін «рух» як і термін «організація» є, на думку Ю. Шиманської, у певному сенсі адекватними до опису явища яким вважають себе «Femen». Самі ж «Femen» схиляються до окреслення «рух», оскільки воно краще відображає характер їх діяльності [5, с. 5]. Однак, жодне з цих понять не відповідає у повній мірі змісту функціонування «Femen», а передовсім не відображає тих змін, які відбулися в організаційному і формальному процесі протягом останніх років. Спочатку група активісток, коли вона працювала лише в Києві не була офіційно зареєстрованою як правовий суб'єкт, а тому діяла на засадах об'єднання громадян, яке, оскільки не мало відповідного правового статусу, не мусило інформувати владу про зміст своєї діяльності. Відбувалося це ще й тому, що власті відмовляли у реєстрації активісткам, хоч право на утворення і членство у співтовариствах гарантовано Загальною Декларацією Прав Людини, Конституцією України, а також законом ухваленим Верховною Радою в 1992 році «Про громадські об'єднання» та адаптовано до вимог Європейського Суду з прав людини у 2013 році [11].

Остаточо активісток вдалося зареєструвати як «Femen» у рамках міжнародної організації восени 2012 року у Франції, коли Інна Шевченко переїхала до Парижа. Хоч офіційно зареєстровані «Femen»

дають підстави ідентифікувати їх як рух – суспільний, громадянський, протестний, – їх діяльність здійснюється в рамках обмеженої статутної організації.

Наступна проблема полягає у тому, наскільки рух Femen можна трактувати як рух «новий», «глобальний» чи «локальний».

«Femen» важко визнати «масовим» явищем, беручи до уваги кількість заангажованих у цьому процесі осіб. Зрештою, й самі активістки не налаштовані на пошук можливостей створення масовості свого руху. Однак, при цьому «Femen» заявляють, що є рухом відкритим, оскільки не створюють якихось обмежень щодо членства, але одночасно заявляють про свою ексклюзивність.

Тому «Femen» можна віднести до нових суспільних рухів, які функціонують інакше, передовсім тому, що діють в постіндустріальній реальності, не зосереджуються на матеріальних аспектах, а лише на ідейних і культурних засадах – наприклад, на боротьбі за права жінок. Самі ж «Femen» не прив'язують себе до «постіндустріальності», а заявляють про інший процес – «сексуальної революції», якої в Україні ніколи не було [5, с. 21].

Як новий суспільний рух «Femen» мали б здійснювати спротив тиску держави на усі сфери суспільного життя, впливу на приватне життя і творення маніпуляційних систем. Однак, активістки створили у власних інтерпретаційних рамках «ідеологію», побудовану на «секстремізмі».

Якщо аналізувати «Femen» як «новий суспільний рух», то виразно видно, незначну підтримку, яку він дістає серед українського загалу, а особливістю нових суспільних рухів є масовість. Самі феміністки зазначають, що є надто радикальними, а тому не можуть притягувати до себе ширше коло жінок, особливо з такої традиційної країни, якою є, на їх думку, Україна.

Типовою для нових суспільних рухів є ідентифікація суспільного противника. Скажімо, активістки «Femen» заявляли, що їх ворогом є «патріархат». Лідеркам «Femen» за декілька років вдалося укласти засадничі цілі своєї боротьби, якою стали виступи проти сексуальної торгівлі, диктатури, церкви і ін., ще раніше були виступи спрямовані проти різних явищ, таких як газова політика Газпрому і ін. Такі акції були далекими від того, чим є «патріархат» і якою має бути боротьба з ним, що створювало враження віддаленості дій від головних теоретичних засад і завдань цього руху.

На прикладі «Femen» можна побачити ще один процес характерний для нових рухів – «розмитість кордонів» і «глобальність руху». «Femen», ще будучи регіональним рухом у Києві, поступово, але настирливо розширювали засяг своїх протестів у Європі, йдучи туди, де порушувалися права жінок: протести у Римі проти відомого сексизму пов'язаного з прем'єром Італії Сільвіо Берлусконі, здійсненого звалтування покійки Доменіком Стросканом в Парижі та ін.

Найістотнішим елементом самоідентифікації «Femeny» як руху є самоокреслення активісток як представниць «попфемінізму». Феміністки окреслюють власну групу іменем радикального жіночого руху, а «радикальний», як самі визначають, означає передовсім «скандальний»: треба діяти радикально, а це традиційно означає «topless» [4, с. 14–17]. З одного боку, оголені

тіла мають бути їх протестом – знаком визволення з оков «патріархату», мають символізувати революцію, що наближається в сфері звичаїв і політики. З іншого, – вони мають привертати увагу: демонстрації «Femen» спрямовані на медійний ефект скандалу, ламання культурної заборони оголення жіночого бюсту та ін. Публічна демонстрація цього є актом констатації руйнування певного усталеного суспільного порядку. У цьому контексті тіло видається ключовим для розуміння стратегії опору прийнятої «Femen» [5, с. 21]. Тіло «Femen» трактують як зброю, виключно жіночу, яка має демонструвати вільність від накинених чоловіками стереотипів, згідно з якими жіноче тіло належить до приватної, а не публічної сфери, як у фізичному так і політичному вимірі. «Вживаючи» голе тіло у боротьбі проти «патріархату», «Femen» роблять виклик як класичному поширеному фемінізму так і ролі жінки у суспільстві.

У пресових виданнях Інна Шевченко зазначала: «Класичний фемінізм як стара, хвора жінка, яка не здатна вже нічого здійснити. Вона залишилася в світі конференцій і книжок. Ми маємо ті ж самі ідеї, що й класичні феміністки, а вирізняють нас форми боротьби. Боремося в спосіб, який має повернути і притягнути молодих жінок до ідеології» [10].

Відношення «Femen» до «класичного фемінізму» шляхом використання жіночого тіла під час протестів відрізняється не лише від українських, але й більшості європейських феміністичних груп. Підтримуваний активістками стиль одягу демонструє їхнє відчуття естетики, яку вони вважають за щось натуральне і жіноче. Сексуальна атракційність тіл, стала для «Femen» їх зброєю, яка притягує увагу до порушеної проблеми. Ідея активісток полягає у творенні нового фемінізму, який повинен відрізнитися від дескредитованого «класичного фемінізму», зрештою останній також змушений буде поступово розвиватися і змінюватися.

Завдання «Femen» полягає у зміні розуміння самого фемінізму, відриву його від традиційного академічного трактування. Вони свідомо вирішили представляти ідеологію у версії «поп», яка, на їх думку, має бути доступною для всіх, атракційною для молодих жінок, зрештою такою, що зможе притягувати рух молоді і відповідатиме новітньому часу [5, с. 21].

Переважає число молоді, особливо в Києві, навіть не розглядали «Femen» як «суспільний рух», не бачили в їх діяльності жодної громадянської активності, а трактували їх акції як «голі протести». Переважно у медіях «Femen» трактуються як молодіжна група, яка діє не в якихось обмежених рамках, а як широка протестна спільність. Однак ця група діє в межах «візерункової теми».

Більшість активісток – молоді, біляві дівчата, які створюють образ української вроди; їх напівоголені світліни розміщені в Інтернеті, у пресових статтях часто бачимо коментарі, які оцінюють вигляд і вроду дівчат. Саме ця обставина створює потенційне коло їх прихильниць і наслідувачок, які не мають такого гарного тіла. З іншого боку «культурний вихід і суспільний бунт» у «Femen» взаємопов'язаний. Фундаментальним є те, що з одного боку відхід від загальних стандартів є «обороною середовища» і опозицією щодо великих інституціональних чинників, натомість, з іншого боку, –

маємо справу із суспільним бунтом спрямованим проти найбільш загальних політичних стандартів і рішень, бунтом, який на низовому рівні є критикою конкретних інституцій і культурною мобілізацією.

«Femen» опираються у своїх діях на цей другий чинник, а саме – на критиці патріархальних засад, які є усталеними у суспільстві і виступають проти таких явищ як дискримінація і підневільний стан жінки [5].

«Femen» апелюють до того, що найістотнішим для них означає бути «феменкою», що для засновниць руху становить практично усе їхнє життя, а для інших діячок – принаймні значну його частину. «Femen», висловлюючи свої погляди та ідеї, об'єднують молодих людей, які думають так само; приналежність до руху є для багатьох природним розв'язанням життєвих пошуків, певною тяглістю мрії і суспільної активності. Зарубіжні відділи «Femen» утворюються на засадах неформальної етики і спільних поглядів, із збереженням певної автономії і незалежності.

Феміністки декларують певний рівень дисципліни, який випливає із визначених статутів об'єднання, однак якими справами повинні займатися активістки в інших країнах не визначено. Члени місцевих відділів «Femen» самі вирішують важливі локальні проблеми, а від творців «Femen» запозичили методи і символи (як, наприклад, вінки) [5, с. 16]. З іншого боку, усі неформальні структури, об'єднані під одним символом «Femen», мусять бути визнані і прийняті українським відділом. Поза цим членство не існує. Усе більше активісток з різних країн хочуть «взяти участь у правдивому протесті Femen» [5, с. 17].

Висновки. Отже, «Femen» дуже швидко від часу своєї появи стали глобальним явищем, діючи як у політичному так і суспільному вимірах. Їх діяльність обумовлена власними бажаннями; вони не зацікавлені не тільки у співпраці з іншими українськими організаціями, але також не хочуть бути прийнятими іншими феміністичними структурами на Заході. Феміністки переконують, що хочуть стати справжнім суспільним рухом, який буде декларувати гасло радикальної жіночої революції, а тому не хочуть заангажуватися до співпраці з іншими рухами. Зокрема йдеться про Францію чи Німеччину. Така позиція аргументується «Femen» тим, що вони не бажають «втратити власний характер», зміни, які прийшли від них з України зі Сходу, а не навпаки, із Заходу, мають бути стабільними і незмінними. На основі діяльності «Femen» можна стверджувати, що нові форми жіночого руху формуються як низові організації – «grassroot».

Список використаних джерел

1. Журналістка стала FEMEN'істкою і дізналась, яка зарплата за оголені груди // Українська правда. – 2012. – 21 вересня. – Інтернет–ресурс: <http://femen.org>.
2. Маєрчик М., Плахотнік О. Радикальні «Фемени» і новий жіночий активізм / М. Маєрчик, О. Плахотнік // Критика. – 2010. – №11–12. – С.7–9. – Інтернет–ресурс: <http://www.pokrov.lviv.ua/?p=2317>.
3. Ogonek. – 2010. – №37 (5146). – С.36–39.
4. Plachotnik O. Niewiarygodne przygody teorii gender na Ukrainie / Tłumaczenie z języka ukraińskiego Mateusz Zalewski // Krytyka. – 2011. – №9–10. – С.1–17. – Режим доступу: Olga Plachotnik. Dział wschodni № 44 maj 2012.
5. Szymańska J. Popfeminizm w służbie rewolucji. Ruchy kobiece i praktyki protestu na przykładzie ukraińskiej grupy Femen // Adeptus. Pismo humanistów. – 2014. – №4. – С.3–22.

6. Інтернет–ресурс: <http://femen.org>.
7. Інтернет–ресурс: <http://www.pokrov.lviv.ua/?p=2317>.
8. Інтернет–ресурс: FEMEN висловили підтримку і повагу спливаючи хрест у Києві. – Режим доступу: <http://femen.org>.
9. Інтернет–ресурс: <http://takeinfo.net/blogs/kiew/3013>
10. Інтернет–ресурс: www.guardian.co.uk/world/2012/sep/22
11. Інтернет–ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572> – ві. (Закон України про громадські об'єднання).

References

1. Zhurnalistka stala FEMEN'istkoju i diznalas', jaka zarplata za ogoleni grudy // Ukrai'ns'ka pravda. – 2012. – 21 veresnja. – Internet–resurs: <http://femen.org>.
2. Majerchuk M., Plahotnik O. Radykal'ni «Femen» i novyj zhinochyj aktivizm / M. Majerchuk, O. Plahotnik // Krytyka. – 2010. – №11–12. – С.7–9. – Internet–resurs: <http://www.pokrov.lviv.ua/?p=2317>.
3. Ogonek. – 2010. – №37 (5146). – С.36–39.
4. Plachotnik O. Niewiarygodne przygody teorii gender na Ukrainie / Tłumaczenie z języka ukraińskiego Mateusz Zalewski // Krytyka. – 2011. – №9–10. – С.1–17. – Rezhym dostupu: Olga Plachotnik. Dział wschodni № 44 maj 2012.
5. Szymańska J. Popfeminizm w służbie rewolucji. Ruchy kobiece i praktyki protestu na przykładzie ukraińskiej grupy Femen // Adeptus. Pismo humanistów. – 2014. – №4. – С.3–22.
6. Internet–resurs: <http://femen.org>.
7. Internet–resurs: <http://www.pokrov.lviv.ua/?p=2317>.
8. Internet–resurs: FEMEN vyslovyly pidtrymku i povagu spyljavshy hrest u Kyjevi. – Rezhym dostupu: <http://femen.org>.
9. Internet–resurs: <http://takeinfo.net/blogs/kiew/3013>
10. Internet–resurs: www.guardian.co.uk/world/2012/sep/22
11. Internet–resurs: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572> – vi. (Zakon Ukrai'ny pro gromads'ki ob'jednannja).

Kontsińska G., graduate student of the Department of Theory and History of Political Science, Ivan Franko national university of Lviv (Ukraine, Lviv), *delfi 56 wilen. pl*.

Ukrainian «Femen»: «a political movement» or «organization»

We consider the activities of Ukrainian feminist «Femen» structure in the context of determining the theoretical foundations of its activities; It shows the content of their protests, role in public life in Ukraine and Western Europe, and identified elements that give reason to interpret the structure as a «movement», «unity», «organization». The author considers «Femen» as a «grassroot» new forms of women's movement.

Keywords: Ukrainian «Femen», political «movement», «organization», «union», the protests.

* * *

УДК 329–055(477)

Левінська З. С.,
аспірантка, Національний педагогічний
університет ім. М. П. Драгоманова
(Україна, Київ), Zosik2008@ukr.net

ДО ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ЖІНОЦТВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Аналізуються основні чинники та умови, що сприяють та гальмують активність жіноцтва в політичному житті українського суспільства. Особливо досліджується роль гендерного стереотипу як чинника формування політичної активності жінок в сучасній Україні.

Ключові слова: гендерні стереотипи, стереотип типової жінки, стереотип типового чоловіка, гендерна дискримінація, активна участь жіноцтва, жінки, чоловіки, рівність, рівноправ'я.

Початок ХХІ століття в Україні ознаменувався значним сплеском суспільно–політичного життя. У процесі політичної трансформації та демократизації нашого суспільства відчутним є посилення ролі жіноцтва, що бере участь у політичних та соціальних змінах.

Метою статті є визначення основних факторів, мотивів, напрямів і умов, які впливають на активність жінок у політичному житті сучасної України, а також